

Kehitysvammahuollon päiväaikaisen toiminnan, päivä- ja työtoiminnan kriteerit

HAL 08.06.2022 § 86
2170/00.01.03/2022

Valmistelija Palvelualuejohtaja Sari Valkama, ostopalvelu- ja valvontapäällikkö
Vivan Nyman

Vammaispalvelujen kehitysvammahuollossa on laadittu uudet päiväaikaisen toiminnan kriteerit (päivä- ja työtoiminta). Kehitysvammaisten päiväaikainen toiminta on tarkoitettu kehitysvammaisille henkilöille, jotka eivät voi osallistua palkkatyöhön. Kehitysvammaisten päiväaikainen toiminta on kodin ulkopuolella järjestettyä, itsenäisessä elämässä selviytymistä tukevaa ja sosiaalista vuorovaikutusta edistävää toimintaa.

Soitessa on selvitelty mahdollisuuksia laajentaa päivätoiminnan toimintamuotoja. Pääosin päivätoiminta on perinteisesti järjestetty työ- ja toimintakeskuksissa, joita Soitessa on eri puolilla Soiten aluetta. Nyt uutena päivätoiminnan järjestämistapana tulee käyttöön Kulttuuri- ja taidetoiminta. Päivätoiminnan tapa päätetään asiakaskohtaisesti.

Päivätoiminnan kriteerit on päivitetty liitteiden mukaisiksi. Päivätoiminnan kriteerit on määritelty kaikille päivätoiminnan järjestämismuodoille.

Päivätoimintaa voidaan toteuttaa ja tarjota asiakkaille kolmella eri tavalla. Päivätoiminnan järjestämistavat ovat:

1. Ryhmämuotoinen päivätoiminta

Edellyttää, että asiakkaan toimintakyky on sellainen, että avun ja ohjauksen avulla kykenee osallistumaan järjestettävään ryhmämuotoiseen päivätoimintaan toimintakeskuksessa.

2. Henkilökohtainen päiväaikainen päivätoiminta

Järjestetään henkilökohtaisena päiväsaikaisena toimintana. Asiakas ei kykene toimimaan ryhmässä, jolloin yksilöllisempi toiminta ja suunnitelma palvelun toteuttamisesta on asiakkaan kannalta parempi vaihtoehto.

3. Kulttuuri- ja taidetoiminta

Päivätoimintana järjestetään kulttuuri- ja taidetoimintaa. Toiminta voi olla esimerkiksi musiikki-, teatteri-, kuvataide- tai tanssitoimintaa, joka tukee asiakkaiden mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa asiakkaan hyvinvointia, terveyttä, toimintamahdollisuuksia, osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Palvelu toteutetaan ostopalveluna.

Päivätoiminnan eri toteuttamistavat edistävät asiakkaan valinnanvapautta ja mahdollistavat asiakkaille monipuolisempia vaihtoehtoja. Päivätoiminnan toteutuminen edellyttää toiminnan sisällön kohdentumista asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin, voimavaroihin ja taitoihin. Vuoden 2023 alusta voimaan tulossa olevan uuden lain mukaan päivätoiminnan tavoitteet perustuvat vuorovaikutuksen ja osallisuuden turvaamiseen sekä vammaisen henkilön toimintakyvyn ja omien vahvuuksien tukemiseen. Päivätoiminnan tulee olla aktiivista ja monipuolista sekä tarjota riittävästi kognitiivisia ja toiminnallisia tavoitteita ja yhdessä olon mahdollisuuksia.

Työtoiminta on työkeskuksissa, avotyössä tai green care yrittäjien toimesta järjestettävää toimintaa, joka tukee työelämävalmiuksia ja työelämäosallisuutta. Työtoiminnassa oleva asiakas ei tarvitse jatkuvaa/tiivistä ohjausta. Työtoiminnassa harjoitellaan mm. yhteisten sääntöjen noudattamista, ongelmanratkaisukykyä, yhteistyötaitoja. Työtoiminnan kriteerit ovat liitteen mukaiset. Työtoiminnan järjestämismuotoihin ei tule muutoksia.

Uuden vammaispalvelulain voimaan tullessa 1.1.2023 päiväaikaisen toiminnan kuljetuksista peritään asiakkailta omavastuuosuus. Toimintaan osallistujat ovat useimmiten henkilöitä, jotka eivät itse kykene järjestämään omaa liikkumistaan tai joiden liikkuminen vaatii erityisjärjestelyjä. Jos tarvitsee tukea päiväaikaisen toiminnan matkoihin, ne tulee järjestää uuden lain 21 §:n mukaisena liikkumisen tukena. Liikkumisen tuesta peritään omavastuu.

Uuden vammaispalvelulain voimaan tullessa 1.1.2023 kannustusrahan maksaminen asiakkaille päättyy. Lain tarkoituksena on toteuttaa asiakkaan yhdenvertaisuutta. Jatkossa kaikki vammaiset henkilöt tulevat samojen säädösten ja samojen palveluiden piiriin ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta olisi ristiriitaista jättää kannustusraha edelleen voimaan joillekin asiakkaille.

Kuljetuksien omavastuun ja kannustusrahan muutos edellyttää uuden lain voimaantuloa. Näillä näkymin uusi laki tulee voimaan 1.1.2023. Yllä mainitut kriteerit ja muutokset koskevat Soiten asiakkaita, ostopalveluita ja Soiten omia päivä- ja työtoiminnan yksiköitä.

Liite A86, Päivätoiminnassa olevan asiakkaan arvioinnissa käytettävät kriteerit

Liite B86, Henkilökohtaisessa päiväaikaisessa toiminnassa olevan asiakkaan arvioinnissa käytettävät kriteerit

Liite C86, Kulttuuri- ja taidetoimintaan osallistuva asiakkaan arvioinnissa käytettävät kriteerit

Liite D86, Työtoiminnassa olevan asiakkaan arvioinnissa käytettävät kriteerit

Toimitusjohtajan esitys Hallitus hyväksyy liitteenä olevat kriteerit kehitysvammaisten päiväaikaiselle toiminnalle, kriteerit ja esittelytekstin mukaiset

toimintamuodot otetaan käyttöön 1.6.2022 alkaen.

Kuljetusten omavastuu ja kannustusrahan poistuminen esittelytekstin mukaisesti tulevat voimaan mahdollisen uuden Vammaispalvelain tultua voimaan 1.1.2023.

Päätös

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Merk.tied. Sosiaalihohtaja Tarja Oikarinen-Nybacka esitteli asiaa kokouksessa.